Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Maakuntahallitus	§ 94	14.09.2026
Maakuntahallitus	§ 104	12.10.2026

Otteen saaja: Jäsenkunnat

Tiedoksianto: Sähköposti 12.10.2026

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2029 ja talousarvion 2027 valmistelu

Maakuntahallitus 14.09.2026 § 94

Perussopimuksen mukaan seuraavan kalenterivuoden talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille 15.10.2026 mennessä. Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille varataan tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Liiton virastossa käynnistettiin syksyn aikana vuoden 2027 toiminnan ja talouden valmistelu. Maakunnan haasteista ja kuntien toiveista liiton toimintaa kohtaan on keskusteltu säännöllisesti myös kuntajohtajakokouksissa.

Vuoden 2027 toiminnan ja talouden näkymät perustuvat maakuntastrategiaan 2050+ ja toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2026–2028. Strategia on hyväksytty maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2025.

Päijät-Hämeen visio: Päijänteen verran parempi

Maakuntastrategian visiota edistetään kolmella päätavoitteella:
Kilpailuetua kansainvälisyydestä ja kestävyydestä
Tilaa luonnolle, luovuudelle ja puhtaalle teollisuudelle
Päijänteen verran parempaa elämää

Päijät-Hämeen kilpailuetu rakentuu kansainvälisyydestä ja kestävistä toimintatavoista. Tulevaisuuden Päijät-Hämeessä luonnon monimuotoisuus ja puhdas teollisuus eivät sulje toisiaan pois. Maakuntastrategian kolmas päätavoite korostaa Päijänteen ja Salpausselän luontoa sekä maakunnan kulttuuriperintöä. Niitä vaalimalla Päijät-Hämeestä kehitetään vetovoimainen ja korkeaa elämänlaatua tarjoava alue, jossa arki on sujuvaa, yrittäjyydellä on hyvät edellytykset ja työtä riittää laajasti.

Aluekehityksen keskeisenä tehtävänä on edistää maakuntastrategian ja maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumista tiiviissä verkostoyhteistyössä. Työtä toteutetaan alueen kärkiteemoihin

kohdistuvien ohjelmien sekä alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten hankkeiden kautta. Maakunnan sisäisessä kehittämisessä painottuvat erityisesti tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kasvu, osaavan työvoiman saatavuus, työllisyyden parantaminen, yritysten uudistuminen ja kasvu, kiertotalous sekä ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen. Tavoitteena on vahvistaa Päijät-Hämeen elinvoimaa, kilpailukykyä ja kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin.

Vuosille 2026–2027 kohdistetut EAKR- ja ESR-rahoituksen vähennykset heikentävät alueellisen kehittämisen resursseja. Maakuntaan saatu rakennemuutoksen rahoitus mahdollistaa kuitenkin osaltaan uusien kasvu-, uudistumis- ja työllisyyshankkeiden käynnistämisen. Päijät-Hämeen liiton taseesta osoitettavaa kasvurahoitusta kohdennetaan harkitusti ainoastaan vaikuttavuudeltaan merkittäviin, uutta kasvua ja uudistumista tukeviin avauksiin.

Liiton kautta kanavoitavat rahoitusresurssit myönnetään hakemusten arviointiin ja ennalta määriteltyihin valintaperusteisiin perustuen vaikuttavimmiksi arvioiduille hankkeille. Maakuntarajat ylittävää aluekehittämisen yhteistyötä ja koordinaatiota tehdään erityisesti Etelä-Suomen maakuntien kanssa. Samalla yhteistyötä vahvistetaan kansallisten toimijoiden ja kansainvälisten hankekumppaneiden kanssa.

Liiton kansalliset ja kansainväliset hankkeet tukevat maakunnan kehittämistavoitteiden toteuttamista, alueen verkostoitumista sekä uusien toimintamallien ja rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämistä. Tavoitteena on rakentaa nykyistä vahvempia sisältö- ja rahoituspolkuja Interreg Europe -ohjelman hankkeista kohti laajempia eurooppalaisia tutkimus- ja innovaatiohankkeita, erityisesti Horisontti Eurooppa -ohjelmassa. Tätä tavoitetta tukevat Päijät-Hämeen liiton osallistuminen eurooppalaiseen ERRIN-verkostoon sekä mukanaolo EU:n missioissa ja aloitteissa, kuten ilmastonmuutokseen sopeutumisen missiossa.

Talousarvioon liittyvät hankkeet on esitetty jäljempänä. Liiton ja alueellisten sidosryhmien hankevalmistelun, rahoitusmahdollisuuksien tunnistamisen ja tiedonhallinnan tueksi kehitetään ja hyödynnetään tekoälyagenttiratkaisuja.

Aluesuunnittelun keskeisin tehtävä toimintakaudella 2027–2029 on kokonaismaakuntakaavan sekä sitä tukevien selvitysten laatiminen ja työn saattaminen valmiiksi. Maakuntakaavatyössä yhteensovitetaan maakunnan pitkän aikavälin alueidenkäytön tarpeita, kuten yhdyskuntarakennetta, elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä,

liikennejärjestelmää, viherrakennetta, energiahuoltoa sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön arvoja.

Maakuntakaavan toteutumista seurataan tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa osallistumalla kuntakaavojen neuvotteluihin sekä antamalla lausuntoja kuntien yleis- ja asemakaavoista. Tavoitteena on varmistaa, että kuntien maankäytön suunnittelu tukee maakuntakaavan tavoitteita ja edistää maakunnan kokonaisetua.

Liikennejärjestelmätyössä edistetään maaliskuussa 2025 hyväksytyn Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelman 2040+ toimenpiteitä. Suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan yhdessä liikennejärjestelmäryhmän kanssa, ja työssä painottuvat maakunnan saavutettavuuden, kestävän liikkumisen, elinkeinoelämän kuljetusten sekä arjen sujuvien yhteyksien kehittäminen.

Aluesuunnittelu osallistuu myös Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimustyöhön erityisesti toimenpiteiden toteuttamisen ja seurannan osalta. MAL-työssä korostuu maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen siten, että kaupunkiseudun kasvu, kestävä yhdyskuntarakenne ja toimiva liikennejärjestelmä tukevat toisiaan.

Edunvalvonnan painopiste kevätkaudella on tulevaan hallitusohjelmaan vaikuttamisessa. Edunvalvonnan keskeisiä tavoitteita ovat osaamistason nostaminen ja TKI-panostusten merkittävä kasvattaminen, Päijät-Hämeen aseman vahvistaminen elintarviketeollisuuden kansallisena veturina sekä vihreän siirtymän ja sähköisen liikenteen edistäminen. Lisäksi tavoitteena on maakunnan saavutettavuuden parantaminen sekä Suur-Päijänteen hyödyntäminen osana edunvalvontaa.

Kansainvälisessä yhteistyössä ja EU-edunvalvonnassa hyödynnetään erityisesti CPMR-järjestöä sekä Itämerikomissiota. Toimintavuoden aikana luodaan toimintamalli EU-edunvalvontaan yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Kuntayhteistyössä jatketaan maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä vahvistavan yhteistyön rakentamista. Liikkuva Päijät-Häme 2030 ja Päijät-Hämeen Kulttuurin suunta 2030-ohjelmia toteutetaan kuntien erillisrahoituksella sekä hanketoiminnan kautta. Ohjelmien toimeenpanolla tuetaan konkreettisesti jäsenkuntien tekemää työtä ja vahvistetaan liikuntalain sekä kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain toteutumista Päijät-Hämeessä. Kehittämistyössä hyödynnetään myös

Maakuntahallitus	§ 94	14.09.2026
Maakuntahallitus	§ 104	12.10.2026

Kulttuurin aarrekartta -hankkeesta saatuja positiivisia kokemuksia ja toimintamalleja.

Päijät-Hämeen vaikuttajakoulun toiminta vakiinnutetaan osaksi maakuntaliiton toimintaa. Maakuntaliiton viestintää ja brändiä kehitetään suunnitelmallisesti koko asiantuntijaorganisaation tasolla.

Hallinnossa painottuvat tietoturva, riskienhallinta ja tietosuoja. Asiakirjahallintoa, mukaan lukien arkistointi, kehitetään edelleen. Lisäksi liitto osallistuu talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen yhteiskilpailutukseen.

Talousarvioluonnos perustuu siihen, että jäsenkuntien maksuosuudet liiton menoista eivät kasva vuonna 2027. Maksuosuuksien arvioidaan kasvavan 2 % vuonna 2028 ja 1 % vuonna 2029. Suunnitelmavuosien taloutta kuormittavat erityisesti Provinciasta irtaantuminen sekä uuden palveluntuottajan ohjelmistojen käyttöönotto.

Talousarvioluonnokseen sisältyy seuraavat hankkeet:

LOTTI-hanke (Interreg Europe)
CEI Boost -hanke (Interreg Europe)
ClimateGO (Interreg Europe)
DECO (Interreg Europe)
STEP UP -hanke (Interreg Europe)
ACTIVE ID (Interreg Europe)
PROSPERO (Interreg Europe)
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Päijät-Hämeessä (EAKR Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus)
Kaikuja Päijät-Hämeeseen (ESR+ Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus) *
Europe Direct (EU komissio)
GD-kierto (EAKR Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus) *
Liikunta- ja kulttuurihanke (kunnat) *
Lahden Yliopistokeskus (kunnat)

(*hankkeille ei ole rahoittajan päätöstä tukirahoituksesta)

Valmistelija — Asian on valmistellut hallintojohtaja Jari Paakkunainen, puh. 044 371 9455.

Esittelijä — Maakuntajohtaja Ulla-Kirsikka Vainio

Maakuntahallitus	§ 94	14.09.2026
Maakuntahallitus	§ 104	12.10.2026

Päätösehdotus — Maakuntahallitus päättää merkitä asian esittelyn ja siitä käytävän keskustelun tiedoksi ja antaa jatkovalmisteluohjeet kunnille toimitettavan toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimiseksi.

Päätös — Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus 12.10.2026 § 104
122/02.02.00/2026

Talousarvio on valmisteltu siltä pohjalta, että jäsenkuntien maksuosuuden kasvu liiton menoihin on 0 %. Vuosien 2028 ja 2029 kasvuksi on arvioitu 1-2 %.

Talousarvioluonnokseen sisältyy myös seuraavat hankkeet ja kuntarahoitusosuudet:

LOTTI
CEI Boost
Climate GO
Deco
STEP-UP
ACTIVE ID
PROSPERO
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Päijät-Hämeessä
Hyvinvointikehät-Hyke *
EUROPE DIRECT Päijät-Häme
GD Kierto *
Liikunta- ja kulttuurihanke
Lahden Yliopistokeskus

(*hankkeille ei ole rahoittajan päätöstä tukirahoituksesta)

Valmistelija — Asian on valmistellut hallintojohtaja Jari Paakkunainen, puh. 044 371 9455.

Esittelijä — Maakuntajohtaja Ulla-Kirsikka Vainio

Päätösehdotus — Maakuntahallitus päättää hyväksyä jäsenkunnille tiedoksi ja mahdollista lausuntoa varten lähetettävän luonnoksen vuosien 2027-2029 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi ja vuoden 2027 talousarvioksi.

Päätös — Ehdotus hyväksyttiin.

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Maakuntahallitus	§ 94	14.09.2026
Maakuntahallitus	§ 104	12.10.2026

Liitteet

Liite 1 TTS 2027-2029

Otteen oikeaksi todistaa

12.10.2026

Jari Paakkunainen
Hallintojohtaja

****Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.****

Päijät-Hämeen liitto
The Regional Council of Päijät-Häme

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Maakuntahallitus	§ 94	14.09.2026
Maakuntahallitus	§ 104	12.10.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 104

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.